

"בתחבולות תעשה לך מלחמה"

על הסכנה שבפירוש מרחיק לכת של פסוקים מסוימים

גדעון סתר

★ בצאת ישמעאל לקרב לא נתייצב מולו, ונניח לו לירות בנו בכל עת שיעלה הרצון מלפניו. ולא זאת אף זאת:

★ כאשר יירה ישמעאל, לא נירה בו בחזרה, לא בו חלילה, אלא בקליע שיפלט מאקדחו (והלא זה עיקרה של השיטה החדשה).

★ פגיעה בקליע הטס לקראתנו במהירות של מאות מטרים בשנייה היא אתגר מלהיב המצית את הדמיון; קשה, אך לא בלתי אפשרי, שהרי אין הוא עומד בסתירה לחוקי התרמודינמיקה. הצלחת השיטה כרוכה בפריצה אל חזית הטכנולוגיה בתחומים רבים, והיא אך מסקנה הגיונית ממורשת המשפחה, המספקת רבע מכלל חתני פרסי נובל.

*

ובני המשפחה החלו בו במקום בחישובים בליסטיים, במדידות אנרגיה ובבדיקות תרמיות. למותר לציין שעל דרכה של התכנית נערמו מיד קשיים רבים ועצומים, אולם אלה רק העלו את חדות היצירה של משפחת ישראל. מן הראוי להציג בפני הקורא הספקן, שאולי איננו מתפעל כנדרש מן המעוף המדעי של משפחתנו, חלק מן המכשולים:

★ נמצא (והדבר רק הגביר את האתגר הטכנולוגי) שישמעאל יהיה רשאי לירות כמה כדורים שיתחשק לו, ובני משפחת ישראל יצטרכו לפגוע בכל הקליעים הנפלטים מאקדחו בעת ובעונה אחת או לסירוגין.

★ נמצא (והדבר הגביר את האתגר הטכנולוגי עוד יותר) שישמעאל יהיה רשאי לירות כדורי דומדום בעלי קליע מתפצל, ועל טכנאי משפחת ישראל יהיה לפתח שיטה כיצד לפגוע בכל אחד מחלקי הקליע במעופו.

במשפחת ישראלי נדונה שאלת המאבק המתמיד בינם לבין חמולת ישמעאל השכנה והדרכים לשיפורו. מאז התנחלו בני המשפחה במקום ממרים בני החמולה את חייהם, ומזה שנים רבות (מאה שנים, ליתר דיוק, כפי שעולה מרשומות משפחת ישראלי), שהמאבק נערך בשיטת הירי החופשי שבו המטרה היא לירות על מנת להרוג. הנה כי כן, אחת לכמה שנים תופסים בני החמולה השכנה את נשקם ויוצאים להיפרע ממשפחת ישראלי. הללו לא נותרים חייבים, תופסים את אקדחיהם המוכנים עמם תמיד ומשיבים מלחמת שררה. הכדורים שורקים, מתבן עולה באש, גג הרפת מתמוטט, הפרות גועות, החמור נוער והשמחה גדולה. למחרת בבוקר קוברים הנצים את מתייהם ומצהירים על שביתת-נשק. המנצח כרגיל הוא הקלע העדיף ומהיר השליפה מבין השניים. אולם שיטה זו, הפרימיטיבית משהו, היא אולי לסרטי המערב הפרוע, לא התאימה עוד לדור החדש, המשכיל והצודק שקם למשפחת ישראלי. על כן כונסה אספת משפחה, ונדונו בה שיטות התגוננות יעילות יותר, התואמות הן את רוח הזמן והן את התפתחות הטכנולוגיה בשנים האחרונות, ברוח הפסוק שרשם בשעתו אחד מחכמי המשפחה, לאמור:

"בתחבולות תעשה לך מלחמה".

הדיון נמשך עמוק אל תוך הלילה. הצעירים והמשכילים בבני המשפחה נעזרו במחשבי כיס משוכללים, ולבסוף הוחלט כדלקמן:

מאחר שמן המפורסמות הוא שישמעאל מפגר קמעה (ותוצאות כל הקרבות עד כה יעידו), אין זה מן הראוי, בוודאי שלא מן ההוגן, כי נירה היישר אל לבו או ראשו על מנת להרוג. אנו מצהירים אפוא כי מעתה ואילך יתנהל המאבק בשיטה חדשה הקרויה "הגנה פעילה", אשר תביא לידי ביטוי נאות את מורשת המוסר במשפחתנו, ולפיכך תיקרא התכנית: ח"ץ, כי חפצי-צדק אנו. ואלו יהיו עקרונות הח"ץ:

בהיסטוריה, שבו וחיככו בני המשפחה את ידיהם בהנאה וניגשו למלאכת התכנון והביצוע ("שלב המו"פ" בפייהם עתיר הטכנולוגיה).

ובכל זאת, משהו הציק להם, ובעיקר לבוגרי מדעי הרוח שביניהם, שנתקאו באחיהם הפיזיקאים והמהנדסים. הם הרגישו שלא עשו די למען ישמעאל במישור המוסרי, ברוח ראשי-התיבות של הפרויקט, וכי יש מקום לשיפורים. שבו אפוא וכינסו אספה משפחתית, והחליטו כי בהתחשב ביחסי הכוחות ("מאזן העצמה", בלשונם המהוקצעת), מן הראוי יהיה להעניק לישמעאל מקדמה נוספת שתגביר את תאבונו וכושרו לצלוף בהם, מחד גיסא, ותעורר מרצם את שארית הכוחות הגנוזים של המשפחה ותביא אותם לכלל מיצוי מוחלט, מאידך גיסא. כמו אפוא ומסרו לידי ישמעאל את המתבן הסמוך לביתם על מנת שיוכל לשפר את דיוק הקליעה על-ידי ירי מלמעלה, וכן את הגורן מול חלונות הבית, על מנת שיוכל לצלוף בהם מטווח אפס ממש. כיוון שאחד מבני המשפחה סיים זה עתה קורס אקולוגיה בהתכתבות ונוקק לתעסוקה, הוחלט למסור לידיו את שיפורה של מערכת השפכים בבית. להגדלת האתגר הטכנולוגי נמסרה לישמעאל באר המים היחידה בחצר.

מרוצים ושמחים בחלקם פנו בני המשפחה לחדריהם, שנתם ערבה להם, כי הלא מן המפורסמות הוא כי יאה מנוחה ליגע.

למחרת היום, בדברי הספד חפוזים שנשא על קברם הרענן קרוב משפחה רחוק שמיהר למטוס האחרון (חמולת ישמעאל טבחה בהם בלילה בשיטותיה הידועות, הפרימיטיביות להחריד), אמר האיש: היו משפחה נחמדה... מה שהרג אותם זה עודף תחכום על חשבון מעט שכל ישר ■

★ נמצא (והאתגר הטכנולוגי הרקיע לגבהים בליאמנו) שישמעאל יוכל לירות כדורים חיים וכדורי סרק ככל שידבנו לבו, מבלי שמשפחת ישראל תדע מה הוא מה, על מנת שתוכל לאתגר פיתוח טכנולוגיית גילוי, המבדילה בין כדורי סרק לקליעים חיים.

★ נמצא שישמעאל יוכל לירות כדורים פשוטים העולים פרוטות בחנות השכנה, אך הכדורים הנורים על-ידי משפחת ישראל יהיו גדושים חידושי אלקטרוניקה כה רבים, עד שמחירם יהיה פי עשרה (אחד מבני המשפחה חישב ומצא שמחירם יהיה פי עשרים) מכדורי ישמעאל. לשמע בשורה אחרונה זו שפשו הכלכלנים ברוכי הכשרון של המשפחה את ידיהם בהתלהבות, שכן גם להם נמצא אתגר יאה לגבור עליו.

לאחר שהתברר כי למרות כל החידושים וההמצאות של משפחת ישראל עדיין עלול חלק ניכר מן הקליעים של ישמעאל שלא להינזק במעופם ולהגיע ליעדם העשוי להיות קטלני, הוחלט לפתח מערכת הגנה נוספת המיועדת לפגוע בטווח קצר יותר בקליעים של ישמעאל שלא חוסלו במטח הראשון.

אולם בבדיקה מדוקדקת נמצא, שכמה מן הקליעים הפרימיטיביים של ישמעאל עלולים בכל זאת לחדור גם את המטח השני של משפחת ישראל, לנפץ את חלונות הבית ואולי אף להרוג תינוק בעריסה. לכן הוחלט על פיתוח מערכת נוספת ושלישית שתפגע באותם הקליעים שחדרו את שתי מעטפות המגן הראשונות.

עתה, משסוכמו כל צדדיו של האתגר הטכנולוגי הכביר, ולאחר שהתברר סופית ונחרצת שטרם היה מקרה כזה

אנחנו רק בהתחלה של מלחמת הקוממיות הקשה שלנו. קשה להשלים עם זה. יש אצלנו נטייה טבעית, אנושית, מובנת: להשלוח את עצמנו, שהשלום הבקיע לו סוף סוף סדק בחומה והוא מגיע לאזורנו המיוסר... הלואי, הייתי מקדם זאת בתרועת שמחה. לצערי אינני שומע את קולות השלום, לעומת זאת מגיעים בבחירות קולותיה של המלחמה הבאה. אני שומע אותם...

עזר וייצמן